

HIIRIEMON TARINOITA

KIRJOITTI

ZACHRIS SCHALIN

WERNER SÖDERSTRÖM PORVOOSSA

A. W. Finch

UNIV. BIBLIOTH.
* 1903 *
HELSINGFORS

HIIRIEMON TARINOITA

KIRJOITTI

ZACHRIS SCHALIN

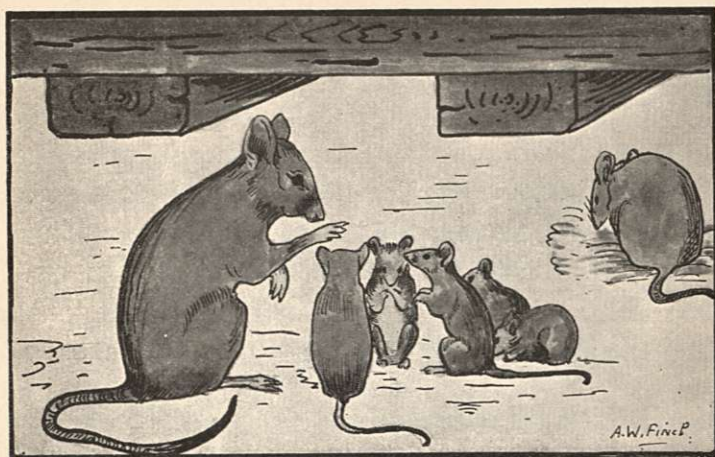
SUOMENNOS

KUVAT PIIRTÄNYT A. W. FINCH

PORVOOSSA
WERNER SÖDERSTRÖM

PORVOOSSA
WERNER SÖDERSTRÖMIN KIRJAPAINOSSA
1901

o nyt kerrotaan!

Oli kerran hiiriemo ja hänellä oli monen monta pikku poikasta, joille hän aina iltahämärissä kertoi hauskoja tarinoita. Hiiriemo ja hiiri-isä asuivat kaikkine lapsineen minun ullakkokamarini lattian alla. Kun minä illoin istuin siellä lukupuuhissa — olin näet siihen aikaan nuori ylioppilas — kuulin useinkin, miten hiiriperhe lattian alla sipsutteli ja tipsutteli, vikisi ja vinkui. Silloin minä usein hiivin sukkasillani sinne mistä sipsutus kuului, ryömin kuulumattomasti huoneen nurkkaan ja painoin korvani sillan rakoon. Siitä sitten kuuntelin, mitä hiireläiset siellä alhaalla puuhasivat. Ja mitä silloin kuulin, koetan nyt tässä kertoa sinulle.

Siitä on varmaankin jo lähemmä kolmekymmentä vuotta. Koko talo on uudelleen rakennettu ja sen aikuiset hiiret arvatenkin kaikki tiessään, — mitkä joutuneet loukkuun, mitkä kissan maaruun, mitkä kuoleet vanhuuttaan. Kenties niiden hiirenpoikasten jälkeen, jotka kolmekymmentä vuotta sitten tarinoita kuuntelivat, tuossa talossa vielä asuu heidän lasten lasten lastensa lapsia. Ja jos sattuisit näkemään jonkun noista pienistä sievistä elukoista, niin voisithan kysyä, onko heillä vielä muistoja jällellä noilta kaukaisilta ajoilta.

Mutta nuo tarinat, jotka eivät oikeastaan olleetkaan hiiriemon sepittämiä satuja, vaan hänen omia elämänvaiheitaan, ne kirjoitti hiukan senjälkeen tuo nuori ylioppilas muistiin pienille serkuilleen Anna-Johannalle, Liisa-Loviisalle, Kaisalle, Pekalle ja Jaakolle. Ja nyt noiden serkkujen pienokaiset vuorostaan haluaivat kuulla hiiriemon kertomuksia. Enhän minä siis voi sille mitään, jos nuo tarinat sinusta maistuvatkin — kolmekymmentä vuotta vanhalta hiirtennakertamalta juustolta. Joll'et pidä siitä juustosta, niin heitä se hiirille takaisin.

Sinun ja heidän ystävänsä:

Ylioppilas.

ENSIMMÄINEN TARINA

Silava.

Lapsukaiseni, maatkaa nyt oikein hiljaa, pan-
kaa häntänne kiemuraan ja etukäpäälänne
päällitysten. Kerronpa teille jostain, joka
maistuu arvaamattoman hyvältä, varsinkin
paistettuna, nimittäin *silavasta*.

Monen monta yötä sitten, siihen aikaan kun ei
kukaan teistä vielä ollut syntynyt, asuimme me salin
lattian alla tässä samassa pappilassa. Asunnostamme
olimme kaivaneet mukavan käytävän lattiatäytteen läpi
nurkkaan uunin taakse. Siellä me usein istuimme ja läm-
mittelimme kylmään talvisaikaan. Se oli kerrassaan
mainio piilopaikka. Sinne ei tuo kauhea kissa-peto-
kaan koskaan päässyt. Kuulimme hänen kyllä päri-
syttävän ja raappivan uunin nurkassa haistaessaan hii-
ren hajua, mutta eipä hän vaan meitä tavottanut, vaikka
kuinka olisi koettanut. Ja silloinkos pienillä hiiren-
pojilla vasta oli hauskaa! He pistivät ulos kielensä
ja näyttivät kissalle pitkää nenää.

Kerran näin minä hänen kiiluvan silmänsä vaarivan meitä muurin ja seinän välisestä raosta. Silloin ensi kerran elämässäni näin kissan. »Isä», sanoin minä peloissani ja uteliaana yhdellä haavaa, »onko kissalla vaan yksi silmä.» »Mitä vielä, pikku hupakko», vastasi isäni, »kyllä hänellä on kaksi silmää, ja kaksi oikein ilkeätä onkin. Mutta rako on niin kapea, ett'ei voi nähdä muuta kuin yhden silmän kerrallaan.» Juuri hänen tätä sanoessaan parahti tuon kiiluvan silmän omistaja niin pahasti, että me kaikki vavahdimme ja valmistauduimme pujahtamaan takaisin reikäämme, jos hätä vaatisi. Mutta kissapa olikin vaan polttanut kypälänsä tulikuumassa hiilihangossa, jolla juuri oli kohennettu valkeata. Kun me lapset sen huomasimme, aloimme kaikki nauraa kohti kurkkuumme, niin että kyyneleet nousivat silmiimme. Mutta isäni sanoi vakavasti nuhdellen: »Hiljaa, lapset! ei milloinkaan saa nauraa toisen onnettomuutta, ei edes vihollisensakaan. Mitä arvellette, jos joku teistä olisi polttanut pienet kypälänsä? Olisitteko silloin nauraneet?»

Mutta minähän lupasin puhua silavasta tänään. No niin, nurkasta salin kakluunin takaa pääsi helposti kiipeämään seinää pitkin niin korkealle kuin vaan tahtoi, ja senvuoksi me juoksimme joka päivä sitä ylös ja alas ja pidimme hauskaa. Välistä putosi isoja saviruu-kin palasia alas, niin että seinä rapisi, ja silloin sanoi herrasväki salissa: »nyt ne hiiret taas ovat liikkeellä. Pitäisi virittää loukut.»

Meidän siellä kiipeillessämme ja joka seinän rakoa nuuskiessamme tuli kerran niin kiihoittavan hyvää hajua hienoihin sieramiimme. »Siellä on varmaan jotain oikein hyvää herkkua tuolla toisella puolen seinää», sanoi ymmärtäväinen isäni. »Meidän täytyy välttämättömästi nakertaa reikä tähän seinän rakoon.» Ja tuumasta toimeen. Isä alkoi heti nakertaa minkä kerkesi ja minä vanhimpana lapsena autoin häntä. Onneksi oli seinänrako siksi leveä, ett'ei meidän tarvinnut kauan nakertaa ennenkuin olimme päässeet läpi. Aijai! sielläkös hajusi hyvältä! Ymmärsimme heti että olimme joutuneet salin etehisessä olevaan ruokakonttooriin. Siellä oli monenmonta hyllyä päällekkäin ja yhdellä niistä oli suuressa porslinivadissa mitä oivalisinta paistettua silavaa. Viipymättä kävimme käsiksi tuohon mieluisaan ravintoon, emmekä mielestämme milloinkaan olleet maistaneet niin sulavaa ja rasvaista silavaa. »Nuolaiskaa huulianne lapset, kas niin! Vielä kerta! Se kehittää makuaistia.»

Isä kiipesi ylös ja istuutui keskelle paistia, mutta minä en uskaltanut vadinlaitaa ylemmäksi. Paisti nähkääs oli korkea ja jyrkkä laidoiltaan. Voi, kuinka me kahden silloin herkuttelimme!

Silloin sanoi isäni: »Kuulehan, *Piperipiina*, meidän pitäisi kutsua äiti ja pikku siskotkin tänne pitämään kestiä kanssamme!» Mutta samassa kuulumme raapittavan konttoorin ovea. »Hss», kuiskasi isä, »mitähän se lienee?» Peloissamme istuimme hiljaa ja ääneti kuin

muuri, jopa yhtä hiljaa kuin tuo paistettu silavakin — elävä silavahan röhkii, kuten tiedätte. — Odotimme vapisten mitä tapahtuisi. Silloin — mutta kuule ukoseni, elä toki maatessasi kuorsaa noin kauheasti! Se häiritsee meitä ja voi sitäpaitsi haitata lasten kuuloaistia. Hiiren pitää olla niin herkkäkuuloisen, että hän erottaa kirpun aivastuksenkin. Silloin — kuuletko, mitä sanon, sinä et saa noin kuorsata! Koeta pysyä valveilla hetkinen! Nyt tulee jotain kauheaa. — Silloin raapastiin ruokakonttoorin ovea vielä kerta, raps, raps, ovi lensi auki ja, — — se oli hirveää! suuri kömpelö eläin tulla tassutteli sisään. Väkevästi hajusta, joka paikalla levisi huoneeseen arvasimme, että se oli koira. Heti hyppäsi hän mahdollottoman suurelle voipytylle, joka oli lattialla, nousi seisomaan takajaloilleen, asetti etukäpäälänsä alahyllylle ja iski hirvittäväällä hampailaan kiinni paistiin, jonka se herkkusuu heti oli hais-
tanut. Huijui sentään! Tällä hetkellä, lapsukaiseni, teidän äitinne oli jo matkojen päässä. En minä tietenkään jäänyt paikoilleni odottamaan, kunnes olisin joutunut koiran kitaan; sillä hiiret, lapseni menettelevät viisaimmin, jos heti vaaran tullessa pötkivät käpä-
lämäkeen. Niin minäkin juoksin pakoon pitkin hyllyä ja sitten ylös seinää minkä ennätin, mutta isäni, huolimatta korkeasta ijästään ja kankeista koivistaan, teki paistin päältä rohkean hyppäyksen seinän rakoon nakerrettua reikää kohden, josta olimme tulleet. Mutta pimeässä hän hyppäsikin harhaan ja — voi surkeutta!

En milloinkaan unhoita tuota hirveätä hetkeä, jolloin kadotin minulle niin kalliin henkilön; — isä hyppäsi, kuten sanoin, harhaan ja putosi suureen lasipönttöön, jonka pohjalla oli hiukan suolattuja ja hienoksi leikat-
tuja papuja. Ja sinne minun täytyi hänet jättää, sillä pönttö oli kovin syvä ja sen laidat liukkaat.

Samassa kuului hirveä kalina, kun suuri porsliinivati, jossa paisti oli, putosi lattialle. Tulipalopakkane-
nen kun oli ulkona ja siis myöskin kylmä ruoka-
konttoorissa, oli paisti jäätynyt kiini vatiin. Ja kun koira veti alas paistin seurasi vati mukana. Se meni tietysti vallan säpäleiksi. Aijai, kuinka minä pelästyin sitä räminää! Minä varmaankin pyörryin istuessani
siellä katonrajassa kyyrysilläni ja olisin kai pudonnut, ehkäpä vielä juuri isän lasipönttöön, joll'en sitä ennen olisi ennättänyt puretua hampain kiinni seinäpaperiin.

Koira mennä lönkötti tiehensä, hiukan häpeissään ja peloissaan hänkin, joten ei minun erään tarvinnut häntä pelätä. Mutta nytpä nousi toisellainen meteli.

Toisesta ovesta tuli herra pastori kamaristaan etehiseen ja toisesta ovesta, joka vei saliin, pastorin rouva, kaikki lapset ja palvelijattaret. Ja se pitkäsäärinen ylioppilaspoika,* joka täällä ullakkokamarissa on asunut pienestä pitäen, harppasi alas ullakon rappuja sellaisella jytinällä, että luulin pääni halkeavan. Kaikki tahtoivat tietää, mitä melu etehi-

* ahaa, sinä pikku peikko, odotahan! — — —

ylioppilaan muist.

sessä merkitsi. »Mitä ihmettä täällä on tapahtunut?» huudahtivat pastori ja hänen rouvansa melkein yhdellä haavaa, ja valaisivat kumpikin talikynttilällään etehistä. Mutta ulko-oven edessä seisoi pahantekijä, Prisse koira, heilutellen häpeissään häntäänsä ja nuoleskellen kuonoaan pitkällä kielellään.

»Kuka on unohtanut sulkea konttoorin oven?» sanoi pastorinrouva ja katsahti sisään, »aijai, meidän kaunis paistimme lattialla ja iso vati sirpaleina! Sinä, Prisse lurjus, mitä olet tehnyt?» — »Vai niin, sinäkö se olet causa mali, pahan syy? Niinpä olet ansainnut kelpo löylytyksen», sanoi ylioppilaspoika ja — — — —

Mutta tässä hiiriemon kertomus keskeentyi, sillä ylioppilas, joka ei pitänyt siitä, että pikkunen hiiri häntä nimitti »pojaksi», ei enään voinut hillitä itseään, vaan sytytti nopeasti paperossin ja puhalsi hiukan tupakan savua sillanraosta hiirien huoneeseen. Tosin hän heti katui, että oli häirinnyt heidän illanviettoaan, mutta se oli liian myöhäistä. Voittepa kuvitella, mikä häiriö nyt syntyi siellä alhaalla! Hiirisä lakkasi heti kuorsaamasta, heräsi ja alkoi päristellä ja sylkeä. Hiiriemo pani molemmat etukäpälänsä nokalleen ja aivasti niin, että kinnahti kumoon. Ja kaikki nuo kaksitoista pikku lasta aivastivat samoin! Jutun jatkamisesta ei sillä kertaa tullut mitään.

TOINEN TARINA.

No niin, rakkaat lapsukaiseni, kokoontukaa nyt ympärilleni, niin vietämme taasen hupaisen juttuhetken iltahämärässä. — Sanon »iltahämärässä», sillä kun kynttilänvalo näin pilkistää iltasilla sillan raoista asuntoomme, on meillä hämärä. Olette kai jo kauan uteliaina odottaneet jatkoa kertomukseeni, jonka eilen tuo tupakansavu niin ikävästi keskeytti. Minä pelkäsin koko talon olevan tulessa, mutta isänne, joka on vanha ja viisas, sanoi: »olkaa rauhassa, täällähän käryää vaan ylioppilaspojilta. Meidän ylioppilaamme ei tavallisesti polta, mutta hän kai alkaa nyt opetella.»

No, niin. Sitähän minun piti teille kertoa, kuinka tuo onneton silavajuttu päättyi. Kuten jo kerroin, putosi vanha isä-raukkani syvään papupönttöön, josta emme kukaan voineet häntä pelastaa. Voitte kuvitella, kuinka pastorinrouva hämmästyi, kun hän seuraavana päivänä noutaessaan papuja keittoon löysi pöntöstä vanhan, kunnianarvoisen, mutta ilmielävän hiiren. »Hy-yi!» huusi hän ensiksi. — Ohimennen sanoen, lapseni, on oikein ihmeellistä, kuinka nuo jättiläiset, joita kutsutaan ihmisiksi, pelkäävät meitä pikkusia hiiriä! Mutta sitten vei hän pöntön sisään näyttääkseen lapsilleen tuota pientä, sievää elukkaa. — Kuten tiedätte, lapset, ei meidän suvussamme ole ainoatakaan, joka kantaisi ruman nimeä.

Nyt kokoontuivat kaikki ruokapöydän ääreen, jolle lasipönttö asetettiin nähtäväksi. Ylioppilas tuli myös

siihen, katseli arvoisaa isääni oppinein tuntijakatsein ja sanoi: »Se näkyy olevan koko ijjäkäs eksemplaari tuota tavallista kotihiiren lajia, jota latinaksi kutsutaan *Mus domesticus*. Haluaisinpa pitää sinua jonkun aikaa häkissä, ukkoseni.» Sitten hän otti suuren rasiaan ja koetti saada isäni juoksemaan lasipöntöstä rasiaan. Isäni, joka jo oli saanut kyllikseen vankeudesta, käytti tilaisuutta hyväkseen ja putkahti ulos. Mutta hädisään hän joutuikin ylioppilaan takinhihaan. Sitten sitä mentiin aika kyytiä ylös käsivartta ja liivin sisään, niin että nuorta herraa kutkutti ja kihelmöi. Hän alkoi tietysti huutaa ja hyppiä ympäri kuin hullu, pudistellen käsivarsiaan ja koipiaan, ikäänkuin olisi yht'äkkiä tahtonut päästä erilleen noista kallisarvoisista ruumiinjäsenistä. Kaikki muutkin huoneessa olevat ihmiset menettivät malttinsa ja juoksivat kirkuen parkuen ylioppilasta pakoon. Ainoa, joka ei ollut millänsäkään oli harmaatäplikäs kissa *Mirri*, mikä juuri tuli ovesta sisään haistaen hiiripaistia. Kun samassa isäni, joka vihdoinkin oli selvinnyt ulos ylioppilaan vaatteista, hyppäsi lattialle, syöksi kissa kuin nuoli hänen kimppuunsa, puri häntä niskaan ja juoksi ulos saaliinensa.

Myöhemmin aamupäivällä, kun olin hiukan jaloittelemassa ja ottamassa raitista ilmaa pihalla s. o. rakennuksen kivijalassa, näin kissan tulla tuupertavan suuri hiiri suussaan, alinomaa huudellen: kurrnjau, kurrnjau! Arvasin hänen hakevan poikasiaan, ja näin että

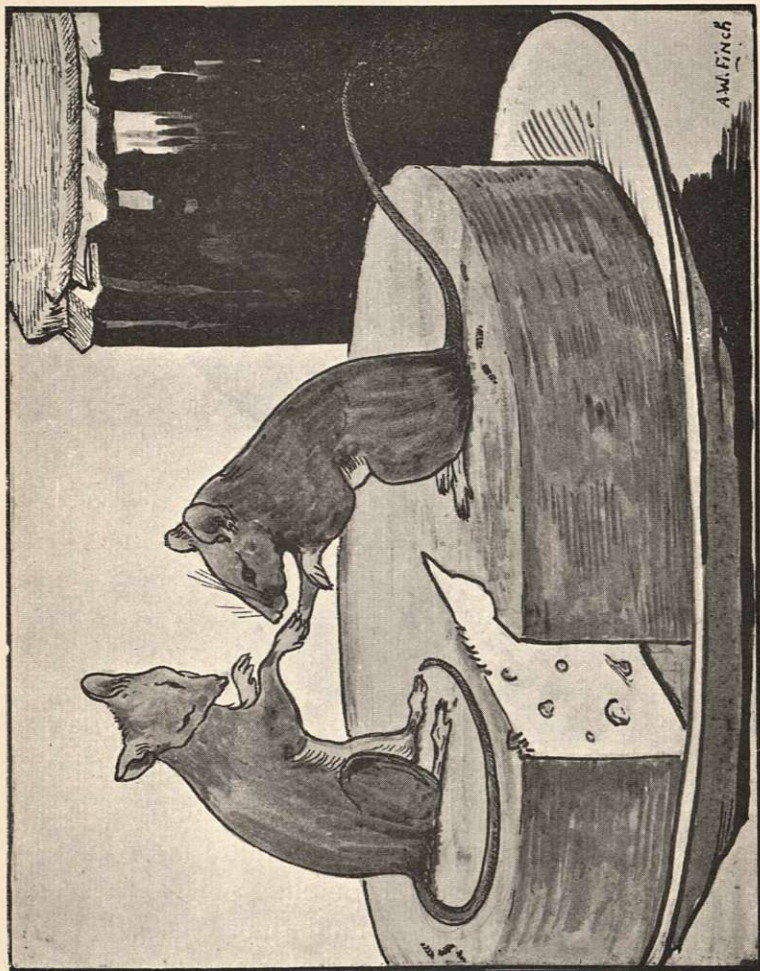
isä parkani se roikkui hänen suussaan. Isäni ei ollut vielä kuollut, vaan kovin heikko hän jo oli. Kuitenkin huomasi hän minut terävillä silmillään ja huusi minulle nuo sanat, jotka aina muistan: »Lapseni, elä koskaan hyppää lasipönttöön, se päättyy harvoin hyvästi!» Senjälkeen en häntä enään nähnyt. Vaan joka kerta, kun ruokakonttoorissa tuhnin paistettua silavaa tai muuta hyvää, josta sekä hiiret että ihmiset pitävät, muistelen hänen viisasta varoitustaan. Tehkää tekin, lapset, samoin!

* * *

Juusto.

On oikein ihmeellistä, että meillä hiirillä ja ihmisillä on samallinen maku kaiken sen suhteen, mikä maistuu hyvältä. »*Hyvä maistuu makialt*» sanoo kansa näillä seuduin ja me hiiret yhdymme siihen kaikesta sydämmestämme. Kerronpa nyt teille jostakin, joka on melkein yhtä suloista kuin paistettu silava, ja se on *kuiva, lihava juusto*.

Muutama päivä isäni kuoleman jälkeen tuli muuan vanha täti luokseni ja kertoi, että eräässä komerossa ullakolla oli suuri joukko maukkaita juustoja. Sen oli hän kuullut eräältä hyvältä ystävältään, joka asui tuossa komerossa ja joka päivä piti juustokekkereitä. Heti riensimme katsomaan, oliko niin asianlaita. Mutta kovin oli vaivalloinen tie, jota sinne piti kulkea, ylös

mäkeä s. o. seinää, pitkän matkaa seinäpaperien takana, ulos raosta ullakon rappujen alla, sitten läpi ullakon sillantäytteen aina komeroon saakka. Tomuisina ja väsyneinä pääsimme viimeinkin perille ja huomasimme iloksemme, että se oli aivan totta, mitä olimme kuulleet kerrottavan juustosta.

Yksi juusto oli pudonnut lattialle. Sen päälle minä heti kiipesin ja aloin nakertaa minkä kerkesin, olin nähkääs matkalla oikein nälkiintynyt. Vanha tätini sillä välin etsi itselleen pehmeämpää ravintoa, huonojen hampaidensa vuoksi. Minun siinä juustolla istuessani ja sydämmen pohjasta nauttiessani sekä sen mausta että sen hajusta, — päristäkää, lapseni, kerran pari oikein kovaa, niin voitte kuvitella, miltä tuntuu kun haistelee kuivaa lihavaa juustoa; — silloin eräs nuori, kaunis mies lähestyi juustoa, jolla istuin, kiipesi juuston reunalle eteeni, nousi seisomaan kahdella jalalla ja kumarsi kohteliaasti, etukäpävät korvien takana, sekä anoi valituin sanoin, että sallisin hänen suudella käpäläni. »Se teille halusta suotakoon», vastasin minä hymyillen, »käpävän pitäisi kyllä olla makea, se on niin hyvin voideltu tällä suloisella juuston rasvalla. Istukaa, olkaa niin hyvä, ja syökää, niin teette minulle seuraa!» — »Kiitän nöyrimmästi,» vastasi nuori mies, ja kysyi, oliko se juusto omani, jolla istuin. »Tietysti», sanoin minä, »näettehän, ettei ole muita juustolla. Vanha tätini istuu tuolla pöydällä ja nakertaa vanhaa vierreleipää. Hänellä on niin huonot hampaat.»

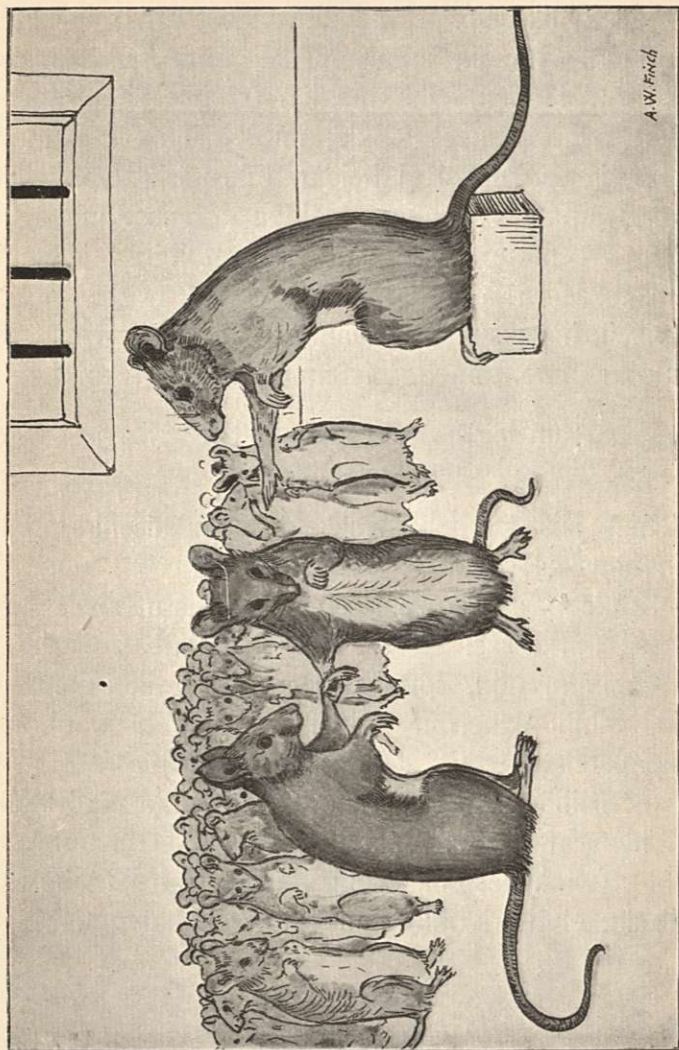
Sitten kysyi tuo nuori hiiri herra syvään kumarrellen, — koettakaapa kumartaa pojat, kas niin! Pan-kaa käpälät korvien taa ja raapaiskaa kolme kertaa vasemmalla takajalallanne, — no, nytpä he kaikki kei-kahtivat kumoon! sepä vasta oli hassua. No niin, silloin tuo nuori, kaunis mies kysyi, suvaitsinko lah-joittaa hänelle juuston ja kaiken sen, mitä oli sen päällä. Kyllä hän mielestäni melkein vaati liikoja yhdellä kertaa, mutta minä en ollut mitään huomaa-
vinani, vaan vedin hännän vatsani alle, painoin alas pääni ja aivastin. Nähkääs, lapset, niin tehdään, kun ollaan hämillään.

Tämä oli kuitenkin tuosta nuoresta miehestä hyvä merkki; hän raapasi minua kolmasti päähän vasem-
malla etukäpäälällään ja puri minua hiljaa kumpaankin korvannipukkaan merkiksi että olimme nyt kihloissa.

Samassa tuli tätini ulos eräästä vehnäjauhosä-
kistä, jonne hän meidän keskustellessamme oli na-
kertautunut, ja kun hän näki, kuinka asiamme olivat, onnitteli hän meitä korein lausein, kuten on ylhäisten vanhojen rouvien tapa. Me nuoret emme kuitenkaan
voineet olla naurahtamatta, sillä täti oli valkoisessa puu-
derissa kiireestä kantapäähän saakka. Hän näytti oikein
juhlalliselta. Heti alkoi hän juosta kylästä kylään kut-
sumassa häävieraita. Kotvasen kuluttua tulikin vie-
raita oikein joukolla, niitä putkahteli esiin kaikista
hiirenreijistä ullakolla, tuttuja ja tuntemattomia, ystäviä
ja ystävien ystäviä, mutta kaikki kunnianarvoisia pap-

pilan hiiriä. Tuolle suurelle juustolle kerääntyi noin viisitoista- henkinen joukko harmaatakkeja, ja heidän keskellään seisoivat teidän isänne ja minä, hänen morsiamensa, nuorena ja kauniina, kuten minäkin olin siihen aikaan, molemmat kypälä kypälässä ja hännät ristissä. Mitä hienointa häämusiikkia tarjosi meille kaksi seinäseppää, jotka istuivat lähimmässä seinänraossa ja loihitivat ilmoille paraimmista soittokoneistaan mitä sulosointuisimpia näppäyksiä. Muuan kotivarpunenkin asettui kutsumatta ikkunanlaudalle ja liverteli meille ihania aarioita. Olimme aivan hurmauksissa. Suuri mettiäinen ja kaksi paarmaa, jotka olivat tulleet suljetuiksi ullakkokomeroon, soittivat koko ajan ikkunan ruudulla bassoviulua. Ja hiirten kuoro vikisi ja vinkui korkeilla, hienoilla äänillään vienonviejkeitä säveleitä. Niin ihana oli se hetki, ett'en sitä milloinkaan unhoita! Lopuksi suuteli isänne minua suulle. Vanha hiirisetä, vanhin koko joukosta, syleili meitä molempia yhdellä kertaa ja sanoi yhtä sydämmellisesti kuin hienosti: »Olkoon nyt onneksi vaan!» Kaikki muutkin vieraat meitä onnittelivat, ja niin oli se osa häitä lopussa. Sitten alkoi vieraiden kestitys. Siitä piti huolta kahdeksan sinimekkoa, jotka toimekkaina hyöriivät ja tarjoilivat juustoa, limppua, vehnä jauhoja, mannaryynejä y. m. hyvää, mitä löytyi komerossa. Ystävälliset vieraamme olivat kuin kotonaan ja söivät kaikkea suurella ruokahalulla.

Nähkääs, lapsukaiset, hiirten maailmassa on kaikki

A. W. Finch

yhteistä, jokainen saa ottaa kaikkea hyvää mitä löytää ja syödä kyllikseen. Ei meillä kysytä, onko se sinun vai minun. Jumala antaa meille, mitä tarvitsemme. Kaikki on Hänen, eikä meidän tarvitse siitä riidellä. Ihmiset ovat saaneet kaikki, mitä heillä on, Häneltä lainaksi, ja senvuoksi ei heidän tule närkästyä, vaikka mekin saamme osamme. Heidän asiansa on katsoa perään, ett'emme pääse heidän juustoihinsa ja kaakuihinsa käsiksi!

Oikein hauskat olivat häämme! Kylliksi syötyämme ja nuoltuamme toinen toistemme nokat, alkoi tanssi.

»Kun hiiriä viisitoista tanssihin käy,
niin koko maanpiiri huojuu,»

voittehan siis kuvitella, rakkaat lapsukaiseni, kuinka kovin hauskaa se on!

Kuuleppas, ukkoseni, sinä joka istut siellä lämpöisessä nurkassasi ja luet sanomalehtiä!

— Niin, niin, totta tosiaan minä luen sanomalehtiä, minä nakerran kuivanutta liisteriä vanhoista seinäpapereista. Mitä tahdot, muori kulta?

— Minä vaan tahdoin kysyä sinulta, eikö meillä ollut hauskat häät, sinulla ja minulla, aikoinamme.

— Oli kyllä, eukkoseni, mutta vaan tanssiin asti. Jälkilasku ei juuri ollut hauska, kuten kai muistat.

KOLMAS TARINA

Matka myllyyn.

No, nythän taasen olette kokoontuneet ympärilleni, rakkaat lapseni, haluten kuulla enemmän meidän elämänvaiheistamme, ennenkuin te tulitte tähän maailmaan. — Niin, niin! Monta mutkaa on ollut elämässämme, vaivoja ja vastuksia jos jonkinlaisia olemme saaneet kokea, ennenkuin olemme päässeet tänne rauhalliseen satamaan ullakkokamarin sillan alle. Mutta kun vaan on viisas, rohkea ja nopsa koivistaan, silloin kuin tarvitaan, niin sitä voi pelastua monesta vaarasta, sekä kissan kynsistä että ihmisten ansoista. Ei mitään pahaakaan voi meille tapahtua, jollei Herramme salli. Ja mitä Hän sallii, sitä tulee meidän nöyrästi kärsiä.

Kun meidän hääilomme, josta kerroin viime kertomuksessani, oli kotvan aikaa kestänyt tuona kauniina aamuna — oli syyskesä — tuli siitä aika ikävällä tavalla loppu, jota isänne eilen puheellaan »jälkilaskusta» tarkotti. Sillä juuri kuin musiikki alkoi soittaa viimeistä värssyä ja kaikki hiiret pyörivät iloista polkkaa, kuulimme me, kuinka avain pistettiin komeron oven avaimenreikään ja väännettiin pari kertaa ympäri. Me säikähdimme, lakkasimme silmänräpäyksessä tanssimasta ja pakenimme joka taholle kistujen, pussien ja muiden komerossa löytyvien esineiden taakse. Mettiäinen ja paarmat ne vaan jatkoivat hyrinäänsä ikkunanruudulla, eivätkä ensinkään huomanneet meidän äk-

kinäistä pakoamme. Nuo uskaliaat sinimekot kiiltävissä hännystakeissaan pitivät sotaneuvottelua keskellä lattiaa, kosketellen innokkaasti toisiaan pitkällä tuntosarvillaan. Mutta ennenkuin he olivat ennättäneet tehdä mitään lopullista päätöstä, kuulimme, kuinka pastorinrouva itse, pitkä Liisa neitsy mukanaan, tuli komeroon.

»No mutta, onko ennen nähty moista! Täällä on ollut hiiriä minun kauniiden verojuustojeni kimpussa!» huudahti pastorinrouva ja löi kätensä yhteen pelästyksissään. »Katsos nyt, Liisa kulta, tätä hävitystä. Ja totta tosiaan, nisujauhosäkissäkin on reikä ja mannaryynipussissa, ja hiirenlikaa kaikkialla. Täällä on ollut suuri kokous tänä yönä, ehkäpä oikein hiirenhäät.»

»Ne hiiri-hylkiöt pitäisi perinjuurin hävittää maan päältä», sanoi Liisa neitsy äkeissään.

»No, no», sanoi pastorinrouva rauhoittaen, »kyllähän minä mielelläni suon hiirillekin osansa, kunhan he vaan tyytyvät muruihin ja jätteisiiin, joita me ihmiset emme tarvitse. Mutta kun he tulevat näin kiusallisiksi, pilaavat ja likaavat meidän parhaat ruokamme, niin täytyyhän meidän alkaa niitä pyydystää oikein täydellä todella. Malttakaahan, pikku peikot! Tänä iltana tuodaan Mirri tänne, ja silloin saatte toistamiseen viettää häitä, jos haluttaa!»

Nämä ankarat sanat hyvän, lempeän emäntämme suusta putosivat kuin kiehuva vesi niskaamme. Ja niin pian kuin hän oli poistunut komerosta ja hiljaisuus jälleen palannut ullakkoon, päätimme me kipin kapin

lähteä sieltä. Niin teimmekin. Kuten tuulispää sitä mentiin, ikäänkuin jos Mirri jo olisi ollut kintereillämme, ensin ullakon sillan alle, sitten seinäpaperien taitse alas seiniä salin kakluunin taa, sinne turvalliseen nurkkaan, josta ensiksi teille kerroin.

— »Levätkäämme täällä hiukan», sanoi mieheni, teidän hyvä isänne, henki kurkussa, »ennenkuin jatkamme matkaamme.»

— »Vaikka vaan», sanoin minä, »tämä on muistorikas paikka. Etkö tunne, kuinka hyvä haju tulee reiästä tuolla ylhäällä. Se vie ruokakonttooriin etehisessä ja sen me, minun surkean surman suuhun joutunut isäni ja minä, kerran yhdessä nakersimme.»

»Vai niin», vastasi mieheni, »siellä täytyy meidän käväistä ohimennessämme.»

»Käydään vaan, mutta siellä on tapahtunut niin kauheita asioita», sanoin minä, »että minua oikein pelottaa sinne mennä. Siellä isä parkani hyppäsi lasipönttöön ja siellä moni siskoistani on joutunut loukkuun. Huui sentään!»

— »Elä turhia pelkää, tyttöseni», sanoi mieheni suojelevasti. »Voihan olla *menemättä* loukkuun, hihihii.» Ja hän nauroi lapsellisuuttani.

— »Kuten sinä siis tahdot», sanoin minä myöntyen. — Enkö antanut silloinkin myöten, ukkoseni, kuten aina?

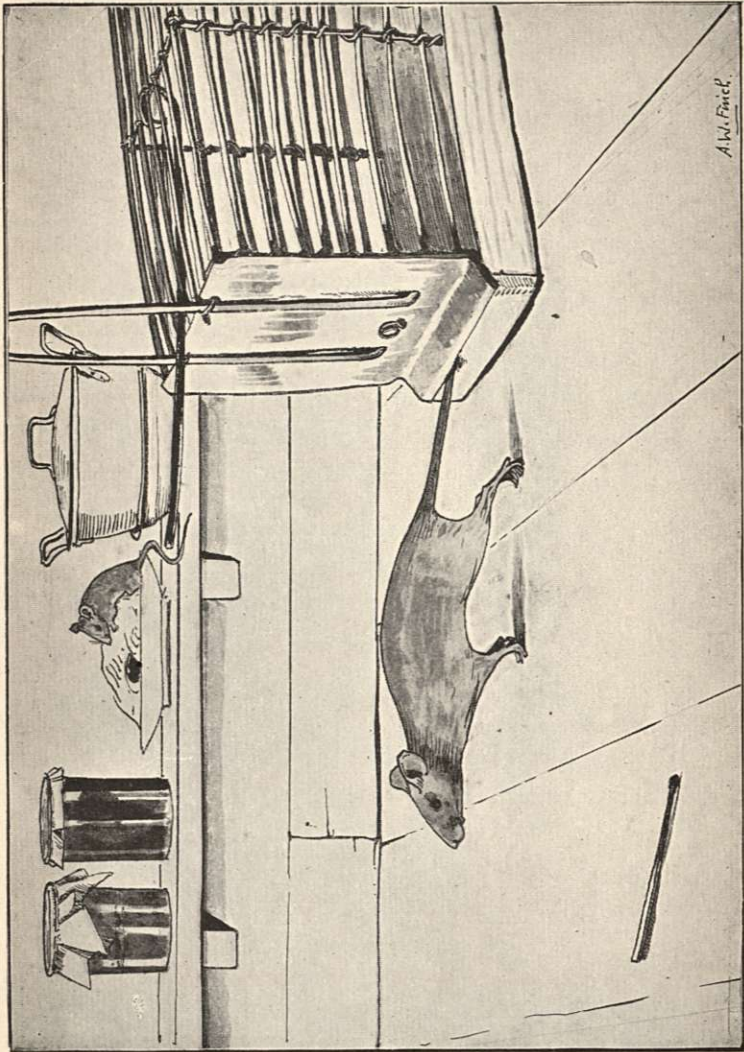
Heti me sitten ryömimme ruokakonttooriin ja maiselimme kaikkea hyvää mitä siellä löytyi, juustoa, paistia,

vehnästä, rasvaa y. m. Eikö teille tule vesi suuhun, kun kuulette puhuttavan sellaisista herkuista? Jo tuon kestin pelkkä muisto saattaa vedet virtana valumaan suuhuni, vaikkakin silloin olin menettämäsilläni henkeni. Sillä tiedättekö mitä tapahtui? Eräästä nurkasta ruokakonttoorissa tuli erinomaisen hyvä ja houkutteleva paistetun juuston haju. Enkä minä voinut vastustaa viettelystä, vaan päätin mennä maistamaan tuota harvinaista herkkua.

— »Ole varoillasi, kulta Piperipiina», sanoi mieheni, »siellä voi olla loukku tai joku tuollainen syvä lasipönttö, josta puhuit. Odota hiukan, niin tulen kanssasi, mums, mums, jahka vaan olen pistänyt tämän makean piparikaakun poskeeni, mums, mums!»

Mutta ennenkuin hän ennätti matustaa loppuun, olin minä jo nuuskimassa juustopalaa. — Minäpä vaan haistelen sitä hiukan, ajattelin minä, siksi kunnes mieheni Piperipejus tulee ja sanoo, onko täällä vaara vaanimassa.

Mutta niks, naks, loukku paukahti kiinni, — sillä sellainen siellä todella olikin — ja jollen minä olisi ollut niin sukkela sääristäni, olisin surkeasti muserunut. Hännännipukkani nyt vaan jäi pihtiin, mutta oli se kyllin kamalaa sekin. Haikeasti valittaen makasin minä loukun vieressä, kunnes mieheni pitkin hyppäyksin ennätti apuun. Häntääni kirveli kovin ja joka hetki pelkäsimme, että tultaisiin tarkastamaan loukkua. Jo kuului askeleita ullakon portailta. Hyvät neuvot olivat kalliita — »Rakas Piperipejus», kuiskasin minä tus-

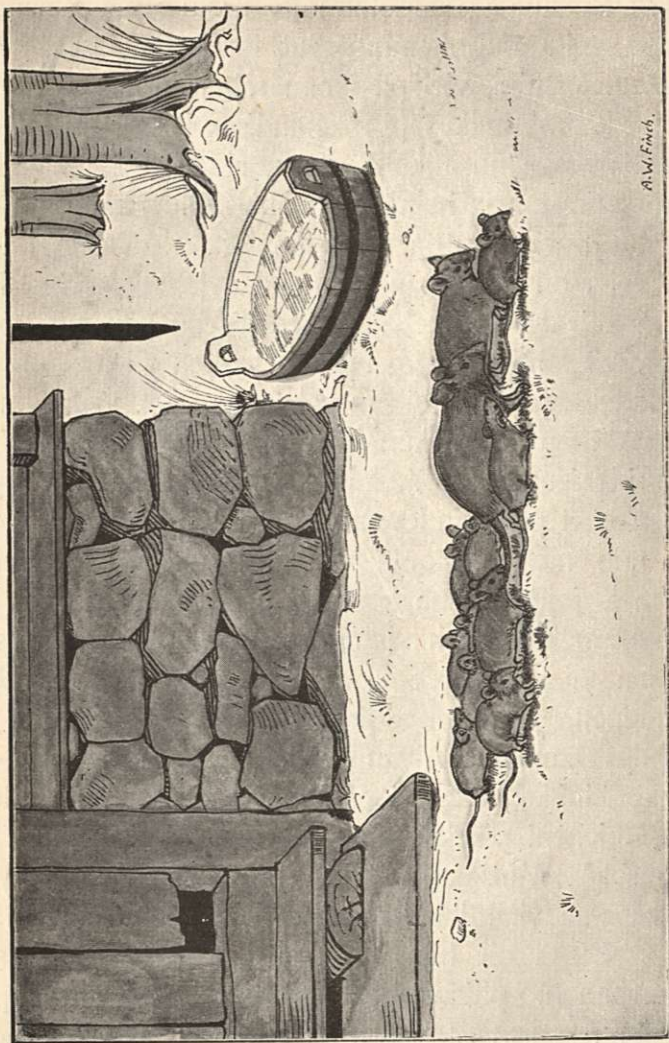
A.W. Finch.

kissani, »pure poikki häntäni läheltä loukkua, muuten sinun Piperipiinasi hetket ovat luetut.»

— Sinä täytit pyyntöni, ukkoseni, kuten aina teet, ja terävät olivat hampaasi! Silmänräpäyksessä olin vapaa ja me livistimme minkä koipemme kantoivat pois tuosta kauhun paikasta, jota en sen erän perästä ole nähnyt. Rakkaat poikaset, on parempi, tuhannen kertaa parempi kieltäytyä hienon hienoista herkuista ja tyytyä laihempaan ravintoon, kuin saattaa elämänsä vaaraan makeisten ja makupalojen vuoksi. Muistakaa se, lapseni.

Salin lattian alla pidettiin sitten suurta perhe-neuvottelua ja siinä päätettiin, että meidän kaikkein tulisi jättää asuntomme ja muuttaa myllyyn, koska meitä täällä ajottiin ruveta pyydystämään sekä loukulla että kissalla. Pitkittä mutkitta alkoi sitten muuttomme. Sinä yönä sattui juuri olemaan kuutamo ja kaunis, kuiva sää, joten matkamme näytti tulevan oikein hupaiseksi. Talon kissaakaan, harmaatäplikästä Mirriä, ei meidän tarvinnut pelätä, sillä hän istua kökötti aretissa ullakkokomerossa, lukkojen takana, hihihii. Eikös ollut oikein viisaasti tehty, että muutimme juuri sinä yönä!

Isänne juoksi edellä, näyttäen tietä ja katsoen ettei vihollisia ollut väijymässä, ja me muut hissuttimme varovaisesti perässä. Eteenpäin sitä sentään mentiin aika kyytiä. Eihän meillä ollut mitään tavarakuormiakaan hinattavina, sillä tiedättehän, että jokai-

A. W. Finch.

nen kunnan hiiri voi matkata maat ja mantereet ilman matkalaukkuja ja kantohihnoja, hattuaskeja ja sateensuojia, joita nuo hemmotellut ihmiset aina laahaavat mukanaan, niin, vieläpä ilman rahaakin.*)

Tiemme kulki läpi rakennuksen kivijalan kasteesta kimaltelevalle nurmikolle, sitten aidan läpi takapihaan tallin, navetan ja heinäladon ohi. Siihen asti oli kaikki käynyt hyvin, mutta nyt alkoivat seikkailut! Ladon edustalla oli maa ihan täynnä kuivia, rapisevia lehtiä, jotka olivat varisseet juuri edellisenä päivänä latoon viedyistä lehtilyhteistä. Näiden lehtien yli meidän täytyi kulkea, ja se oli oikein paha asia. Me vavahdimme joka kerta pelosta, kun kuulimme askeltemme rapinan yön hiljaisuudessa. Alituisesti täytyy meidän hiiriparkojen elää pelon ja levottomuuden vallassa, sillä meillä on niin monen monta vihollista, vieläpä sellaisetkin eläimet, joille emme koskaan ole tehneet pahaa, vainoovat meitä. Me hiivimme varpaisillamme vaarallisten lehtien yli, mutta se ei auttanut, sillä muuan valpas vihollinen, jota emme koskaan olleet tunteneet, oli älynnyt meidät. Aivan äkkiarvaamatta syöksyi pitkähkö elukka, joka oli ollut vaanimassa ladon lattian alla, mieheni päälle, ja oli juuri puremaisillaan hänet kuoliaaksi. Mutta urhoollinen Piperipejus väisti hyökkäyksen ja vilahti kuin salama ladon seinää pitkin katolle. Siellä oli hän hetkeksi turvassa. Mutta sillä välin kun tuo pitkähkö eläin, joka näkyi olevan kärppä,

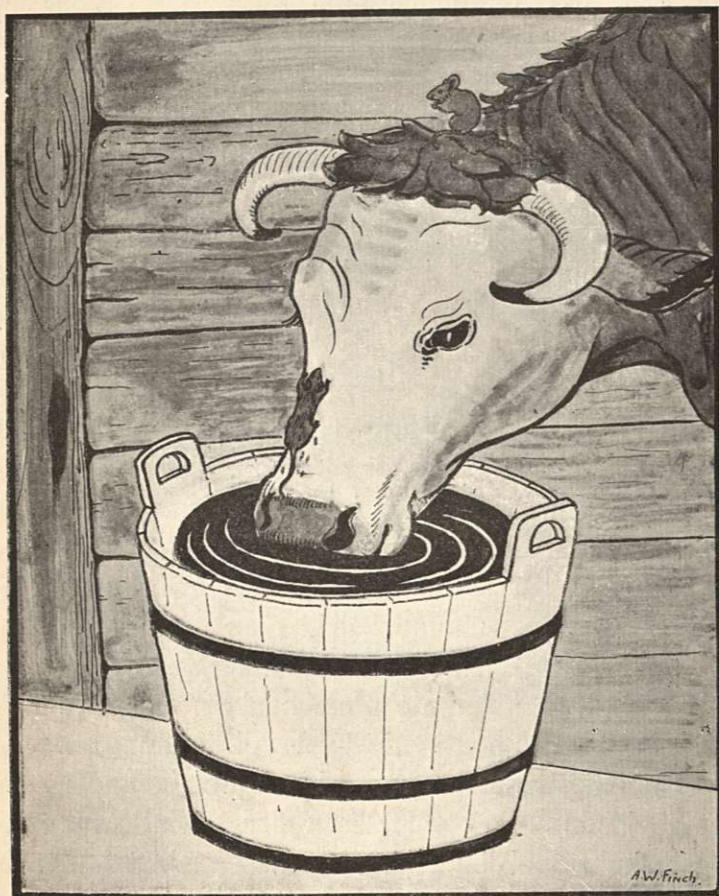
*) Teitä hiiri miekkoisia!

yliopp. muist.

turhaan koetti kiivetä ladon seinää ylös, katsoimme me muut parhaaksi paeta. Me äkkäsimme hädissämme, että navetan ovi oli raollaan ja livistimme sinne sisään. Ei kumminkaan viipynyt kauan, ennenkuin kärppä oli huomannut meidän piilopaikkamme, ja jo näkyi hän vaaleankeltaisine rintoineen seisovan navetan kynnyksellä meitä vaanimassa. Mutta silloin juuri päästi härkä, joka seisoj kytkyessä oven vieressä, niin kauhean mylvinän, että kärppä peloissaan peräytyi, vaikkakin hän kuuluu olevan uskomattoman rohkea ja verenhimoinen eläin. Varokaa kärppää, lapsukaiset! Hän on vielä kissaakin kauheampi. Hänellä kun on niin pieni pää ja kapea ruumis, niin voi hän seurata meitä hiiriä aina salaisiin käytäviimme saakka, jonne tuo suuri kissa, niin notkea kuin hän onkin, ei koskaan voi pistää nokkaansa.

No niin, siellä me vapisimme pelosta, että viholinen palaisi. Mutta onneksi häntä ei näkynyt. Vähitellen me rauhoituimme ja kun aloimme nuuskia navettaa, huomasimme, että siellä oli muitakin hiiriä. Niiden kanssa nyt teimme tuttavuutta, ja muuan nuori hiirirouva, joka oli kovin ystävällinen minua kohtaan, kertoi, että hän ja tuo suunnattoman suuri härkä olivat hyviä ystäviä. Monen monta kertaa oli hän ollut härän pään päällä kissoja ja kärppiä paossa. Härkä, nähkääs, oli kovin hyvillään, kun hiiri istui hänen sarviensa välissä ja raapi hänen päätään. Sitä me nyt päätimme heti yhdessä koettaa, vaikka se minusta

olikin melkein liian uhkarohkeaa. Me kiipesimme vesikourun reunalle, josta nuo suuret elukat juovat, ja kun härkä käänsi päätään sinne päin, hyppäsimme me hänen otsalleen ja aloimme raapia. Hän oli hiljaa kuin hiiri ja näytti todellakin nauttivan siitä. Mutta kun hän tahtoi, että raappisimme häntä poskeenkin, käännähytti hän päätään ja silloin me molemmat, uusi ystäväni, hiirirouva ja minä, putosimme veteen. Voittehan kuvitella, lapset, kuinka säikähdyin tuota kylmää kylpyä! Siinä me uiskentelimme kotvan aikaa oikein hengenhädässä. Pelkäsimme joka hetki painuvamme pohjaan tai joutuvamme lehmien kitaan. Mutta hädän ollessa suurimmillaan meidän yhteinen ystävämmme, härkä, pelasti meidät. Hän pisti päänsä veteen ja alkoi juoda, ja silloin me taas kiipesimme hänen leveälle otsalleen. Kiitokseksi raapimme häntä vielä hetkisen, samassa kuivaten märkiä turkkejamme. Sitten sanoimme hellät jäähyväiset uusille ystävillemme, kiittäen heitä monin kerroin vierasvaraisuudestaan ja lähdimme jatkamaan vaarallista vaellustamme. Ystävämmme näyttivät meille salaisen käytävän seinän läpi, jotta vihollisemme kärppä ei meitä saisi kynsiinsä, jos hän vielä olikin vaanimassa ovella. Voittehan arvata, lapset, kuinka kiihkeästi halusin tietää, kuinka oli käynyt rakkaan Piperipejukseni. Istuiko hän yhä ladon katolla, katsellen kuuta, vai oliko hän jo uskaltanut laskeutua alas ja ehkä mennyt edellämme myllyyn. Vaikka minä varmasti luotin sekä hänen varovaisuuteensa

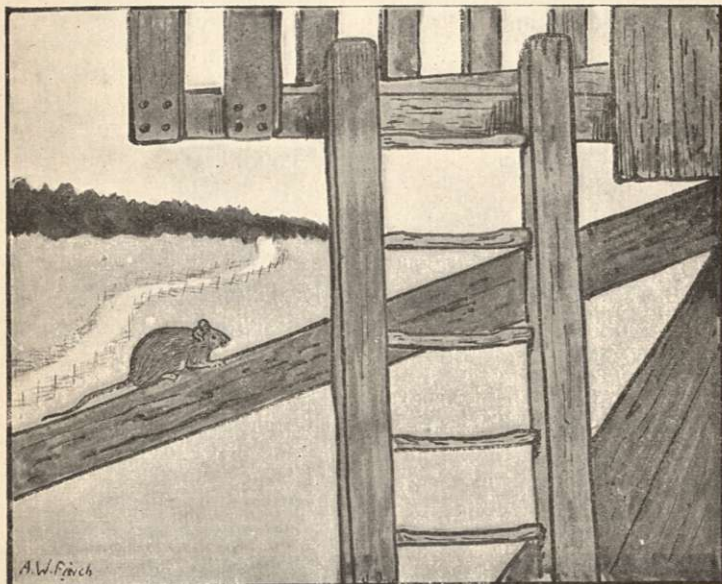

että hänen urhoollisuutensa, en kuitenkaan voinut hillitä pelkoani.

Kun nyt valitimme, ettei meillä ollut johtajaa, otti eräs uusista ystävistämme, muuan navettahiiri, näyttääkseen meille tietä myllyyn. Siitä me kovasti ihastuimme ja läksimme rohkein mielin matkalle. Tultuamme jälleen mäelle, hiivimme me rakennusten taitse tiheän ruohon läpi, missä olimme aivan turvassa, kylään vievälle tielle. Tälle tielle oli juuri sirotettu hiekkaa, niin että se loisti kirkkaassa kuutamossa, ja sen yli täytyi meidän nyt kulkea, sillä mylly oli kappaleen matkaa toisella puolen, pienellä kummulla joen partaalla. Jo sen pilviä pitelevä torni häämöitti edessämme. Kuutamossa kimalsi myllyn viiri kuin tähti taivaalla. Tämä komea linna siis oli oleva uusi asuntomme.

Mutta missä oli Piperipeijus? Ennenkuin uskalsimme yrittää tuon valoisan tien yli, päätimme me huutaen koettaa saada selville tuon kadonneen olopaikkaa. Me asetuimme kaikki ojan partaalle ja vinkaisimme kymmenen kertaa täyttä kurkkua: Piperipee — — jus. Sitten kuuntelimme henkeä pidättäen hetkisen, mutta kun Piperipeijusta ei kuulunut, täytyi meidän jatkaa matkaamme. Uusi johtajamme etunässä vilistimme yli vaarallisen tien. Mutta niin nopeasti kuin juoksimmekin, huomasi meidät kuitenkin uusi vihollinen. Ihan kuulumattomasti syöksyi suuri pöllö korkeasta haavasta eteenpäin kiitävän hiiriseurueen niskaan, iski johtajaamme ja nielaisi hänet samaa

päätä. Kauhun valtaamina riensimme edelleen myllyä kohden. Kuinka katkeralta tuntuikaan silloin meistä, että olimme jättäneet rauhallisen asuntomme salin lattian alla ja lähteneet näin vaivaloisille seikkailuille. Mutta palata emme enää uskaltaneet.

Hengästyneinä, puhkuen ja hikisinä kiidimme edelleen kunnes olimme myllyn portailla. Ja ken voi kuvata ihastustani, kun siellä tapasin kaivatun Piperipeijukseni, terveenä ja ehein nahoin. Hän istui kai-depuulla ja lauleli kuutamossa kaihoisia lauluja, vuottaen armasta Piperipiinaansa.

NELJÄS TARINA.

Kun te niin kiltisti olette kuunnelleet edellisiä tarinoitani, saatte nyt vaihteen vuoksi kuulla hiukan lauluakin.

Lapset kiltisti
kuulkaa lauluain.

Mylly pappilan
kerran talvella
meill' ol' majana.
Sitten iloiten
söimme kesällä
herkkujyviä.
Toki makeimmat
oli maltahat,
uskottehan sen.

Hauska ollut ois,
mutta pian pois
muuttaa täytyikin,
näet hirmuisin
kolke karkoittaa
rauhan kaivatun
nurkastamme, kun
— mylly vuorattiin!
Tultiin sieltä niin
saunan kiukaan taa.

Siellä rauhassa
saimme asua
vuotta kolmisen.

Ah, kuin joutuen
aika rientävi!
Pienokaiset te
toki muistatte,
kuinka myllyssä
elää kelpasi?
Puute, hätäki
nyt ol' käsissä.

Mutta lämmin se
oli majamme,
nälissämmekin
lystit pidettiin.
Pitkin kiviä kiukahan,
ylitse vastain tuoksuvain
ravattiin kuin hullut vain
vikerrellen ja vingahtain.
Rannallekin toisinaan
katajikkoon sakeimpaan
mielin rattoisin
vilistettiin.

Aika kului näin.
Monta peräkkäin
kiukaan takana
pienokaisia
syntyi lisäksi.

Toki välihin
sattui murhekin,
koska kaapata
lapsen joukosta
kissa rohkeni.
Joskus laumoittain
näimme kirkuvain
julmain kurkien,
hanhein, joutsenten
ohi liitävän;
vapisin kun ne
laski rannalle,
katsoin kyynelin
kuin ne useinkin
iski hiirihin.

Mutta harmiksi
paloi silloin sauna,
taaskin hiirilauma
joutui kulkemaan.
Kesän lopulla
leikkuaikana
sattui tää ja me
tultiin pellolle.
Ilo alkoi nyt,
mutta kestänyt
ei se kauankaan.
Herroiks oltiin vain
alla kuhilain,
ilmaa, valoa
juur kuin huoneessa.

Kelpas ahmia
kultaviljoa.
Mikä vahinko!
viikon päästä jo
ruis kun korjattiin.
Vasta alkoi nyt
hädät, kiertelyt,
moni elävä
öinä pimeinä
joutui silloin kissan ham-
pasiin.

Kerran — se ol' ilta —
pellon pientarilta
pois me läksimme.
Tänne riemukseni
synnyinpaikalleni
tultiin vihdoin
tuiki tutulle.

Tämän permannon
alla kauan nyt
oomme elänyt,
tullut lapsiakin,
— joku kuollunnakin,
niin on meno maailman.
Kaksitoist' nyt kello on,
laulunikin loppukoon!

VIIDES TARINA.

Uusi muutto.

Nythän teidät taasen näen ympärilläni melkein kaikki kuuntelemassa äidin tarinoita. — »Melkein kaikki», sanon, »melkein kaikki, sillä kuten tiedämme tapahtui viime yönä hirveä onnettomuus. Se meidän vanha ja viekas vihollisemme, Mirri-kissa, joka yhä vielä on elossa, vei kaksi minun rakkaista herttaisista poikasistani; — huu, huu, pihii, pihii, pihii! Virtana valuvat kyyneleeni, kun sitä ajattelen. Ja se oli vielä teidän oma synyne! Kuinka monta kertaa olin teitä varoittanut ja kieltänyt kaikki kuutamotanssit ullakon lattian alla. Tänne kamarin lattian alle kissa ei pääse, mutta ullakolla hän mellastaa ja vahtii yötä ja päivää. Lapset, lapset, painakaa mieleen, että:

Joll'et tottele isää ja äitiä,
Kissan kynsiin joudut sä!

Se kissa, se kissa! Kuinka hauskaa olisikaan elämä täällä maan päällä, jollei olisi kissoja peljättävinä! Jospa te lapsikullat tietäisitte, missä tuskassa teidän isänne ja minä usein olemme olleet teidän tähden, niin te paremmin ottaisitte vaarin vanhempienne varoituksista ja pakenisitte tuon kauhean pedon kynsiä ja kita!

Muistatkos, isä kulta — lasteni isä, tarkoitan — rakas Piperipeijukukseni, joko olet ennättänyt nukkua tällä

lyhyellä ajalla? — Muistatko, kun me ja aitan alla asuvat rotat kerran pidimme yhdessä neuvottelua, ja sinä teit sen suuremmoisen ehdotuksen, että olisi hankittava tiuku ja ripustettava se kissan kaulaan, jotta kuulisimme missä hän milloinkin liikkui. Sano, muistatko, kuinka sinusta silloin ylpeilin, kun ehdotukseesi kaikki läsnäolevat yksimielisesti suostuivat?

Vahinko vaan, ääretön vahinko, ettei kukaan tahotonut ottaa ripustaakseen tiukua kissan kaulaan! Jospa sinä olisit sen tehnyt, kuten silloin urheasti aijoit, niin kuinka monta meidän rakkaista poikasistamme vielä olisikaan elossa. Pihii, pihii, pihii! Auta minua, rakas ukkoseni edes pyyhkimään kyneleitäni, jotka virtana valuvat! Kyllähän sinun on helppo suruja kantaa, sinä kun aina nukkumalla ne haihdutat. Mutta enhän minä voi sitä tehdä, minun täytyy katsoa lapsia.

— Kuuleppa, minulla on uusi tuuma ja luulen varmaan että sinä siihen suostut. Mutta minä laulan ensin kehtolaulun lapsille ja sitten kun he ovat nukkuneet, saat sen kuulla:

Kehtolaulu hiirenpoikasille.

aa aa lullaa	ettei kissa kuule vaan!
Lapsikullat nukkukaa!	Terävät on kynnet kissalla,
Hiljaa kaikki sipsutukset,	vaikka se hiljaa hissuttaa.
kaikki tanssit, tipsutukset!	aa aa lullaa — —
Hiljaa, hiljaa nukkukaa,	

Kas, johan ne kaikki nukkuivat! Näet, ukkoseni, että tunnen nukuttamistaidon.

— No mutta, sepä vasta on hassua! hänkin on nukkunut! Ja tässä nyt istun yksinäni suurine suruineni ja huolineni perheeni vuoksi. Ei ole minulla ketään elävää olentoa, johon voisin luottaa! — Mutta herää toki, Piperipeijus, senkin veijari, ja kuule mitä olen tuuminut. No, vihdoinkin sinä herää! Kuule, ukko kultani, — suo anteeksi että olen niin hermostunut tänä iltana — kuule, olen tuuminut, että meidän taas on lähdettävä täältä ja haettava itsellemme uusi asunto. Siksi mielestäni jyväättä olisi sopiva. Emme mitenkään enää voi jäädä tänne ullakkokamarin lattian alle. Ensiksikin on ruuansaanti niin vaivaloista. Sitä täytyy tänne laahata pitkien matkojen takaa. Sitten ei täällä enää ole niin turvallista, kuin ennen, poikasemme kun ovat keksineet hiipiä ullakolle, jossa kissa alinomaa meitä vaanii. Ja vielä on täällä niin levotonta, sitten kun ylioppilaamme veljestä, joka nyt asuu hänen kanssaan, on tullut semmoinen kauhea mellakoitsija. Hän jyskyttää väliin seiniä ja lattiaa, niin että olen menehtymäisilläni pelosta. Minun hienot hermoni eivät kestä tätä kauemmin. Mitäs sinä ajattelet asiasta, ukkoseni? — No, hyvä on, ettet ole sitä vastaan!

Ensi yönä, jos ilma on kaunis, meidän on lähdettävä. Sinä johdat kulkuetta, sitten tulevat meidän 10 pienokaistamme, voi, ei niitä enää ole 12, pihii pihii! ja minä viimeisenä, katsoakseni, ettei niistä ainoakaan hukkuisi. Tottahan sinä tiedät tien, vai kuinka? Minä

luotan sinuun. Vie nyt vaan lapsia sellaisia teitä, etteivät he kastele jalkojaan, eivätkä kylmety. Me huonehiiret näetkös olemme arkoja ja heikonlaisia terveydeltämme. Ajattele nyt, mitä velvollisuuksia sinulla on isänä, Piperipeijus!

No niin, nythän siis on päätetty, että muutamme. Ja nyt herätän minä poikaset, sillä kunnan hiirien ei tarvitse nukkua kauvempaa, kuin että kissa ennättää peseytyä, ja meidän keskustelumme aikana varmaankin kymmenen kissaa olisi ennättänyt sen tehdä. Saat nähdä, kuinka sukkelasti herätän yhdellä kertaa kaikki poikaset. — — Kurr—njau!

Katsoppa, kuinka ne kaikki heristävät korvansa! Oikein, lapset, että ajoissa opitte varomaan sitä ääntä. Kuulkaa nyt, lapsi kullat, teidän nukkuessanne olemme päättäneet, teidän rakas isänne, Piperipeijus, ja minä teidän hellä äitinne Piperipiina, että jätämme tämän asunnon. Koko perheen onni ja menestys sitä vaatii. Aiomme nyt muuttaa jyväaittaan, jossa on runsaasti ravintoa meidän lukuisalle laumallemme ja hiljaista ja rauhallista sekä yöt että päivät.

* * *

Tähän täytyy minun lopettaa hiiriemon tarinat, sillä kuten hiiret olivat päättäneet, niin he tekivätkin. He muuttivat pois ullakkokamarini lattian alta, enkä sen erän perästä ole kuullut hiiskaustakaan tuosta hauska seurueesta.

Mutta sen muistan että kun hiiriemo oli ilmoittanut lapsille suuren aikeensa, silloin alkoi kuulua sipinää ja sipsutusta lattian alta, ja se kesti aina myöhäiseen yöhön. En oikein tiedä mitä hiireläiset puuhasivat, mutta luulenpa voivani arvata sen. He eivät tietystikkään kättäneet, kuten ihmislapset, kun he pääsevät mukaan matkalle: »Äiti, missä ovat minun uudet housuni?» »Minkä jakun tai hameen panen päälleni?» »Äiti, otanko uuden paidan, uuden rimsun!» Eivät he myöskään kiusanneet isää, kysellen: »Millä hevosella saan ajaa, Ruskolla, Harmaalla vaiko Mustalla?» j. n. e. Sillä hiiret, kuten jo on mainittu, eivät tarvitse hevosia, ei matkakapineita eikä uusia vaatteita: he ovat aina valmiita matkalle, he! Vaan minä luulen, että hiiren poikaset aprikoivat, missä järjestyksessä heidän tuli kulkea ja kuinka käyttäytyä tuottaakseen isälle ja äidille niin vähä vaivaa kuin mahdollista. Ainakin olisi niiden kilttinä lapsina pitänyt niin ajatella. Sitä paitsi arvelen, että heidän oli hiukan vaikea erota vanhasta kodistaan, sillä kotipaikka on aina rakas, vaikkapa se olisikin — ullakkokamarin lattian alla.

Jos toiste vielä saan kuulla jotain tuosta haus-kasta hiiriperheestä, niin varmasti siitä kerron. Mutta tällä kertaa en tiedä enempää. Jääkää hyvästi!

Sw. barnlitt. 3.

Schalin

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1533

ZACHRIS SCHALIN

on kustannuksellani ennen julaissut:

***Katso minä seison ovesa ja kol-
kutan!*** eli Mäkelän Anna Liisan ih-
meellinen kutsumus. Kansalle luetta-
vaksi. Hinta 15 p.

***Huojentakaa luomakunnan kärsi-
mystä.*** Kansalle esitti Z. S. Suo-
mennos. Hinta 40 p.

»Kirjanen käsittelee sekä kristinuskon että yleisen sivistyksen puolustamaa aatetta, että meillä ihmisillä on velvollisuuksia myöskin luomakuntaa kohtaan. — Kirja on sujuvasti kirjoitettu ja hyvin suomennettu.» (Valvoja.)

Paratiisin tie, eli kullankaivajan kohtalot.
Kuvallinen. Hinta 50 p.

»Kirjanen tahtoo kohottaa meidän silmämme tämän maisen elämän turhista ja levottomista haluista ylös siihen kotiin, jossa yksin ihmissydän lopullisesti rauhaa saavuttaa. Samalla se tahtoo varoittaa lähtemästä kaukaiseen länteen tietymätöntä maallista onnea etsimään. — Ja onkin tämä kirjanen niin viehättävästi kirjoitettu, että se ehdottomasti tempaa lukijan mielen mukaansa.»

(Valvoja.)

Joulukirja nuorisolle nousevalle. Suo-
mentanut *Immi Hellén*. Kuvat piirtäneet
Jenny Nyström ja *A. Federley*. Sid. 2: 25.

Werner Söderström.

Hinta 1: 25 p.